

KURESSAARE RANNAALA IDEEVÕISTLUS
SELETUSKIRI

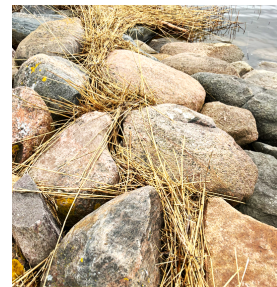
MÄRKSÕNA

360°

1. Võistlustöö (maastiku)arhitektuurne idee

Võistlustöö ideelahendus on inspiratsiooni saanud rannaala roostikust ja tuulepööristest. Avara ja merele avatud ala kokkusidumiseks ning aktiivseks kasutamiseks on rannamaastikusse tekitatud ringjas rada. Rada korrastab ja loob Kuressaare rannaalale erinevaid olemise- ja tegevuspaiku, mis justkui roost linnupesana kõike ühte kokku koondab. Rajalt avanevad vaated kõikides suundades, luues nii võimaluse leida rannas olemiseks ja tegutsemiseks just sellel hetkel kõige parem koht.

Kogu ala kujundamisel on lähtutud printsiibist, et olemasolevat muudetakse seal, kus vaja, sekkudes võimalikult vähe juba väljakujunenud olukorda. Rannaala aktiveerivaid elemente on võimalik järk-järgult välja ehitada, vastavalt vajadusele ja võimalustele. Lihtne rada loob selgroo, mille äärde ja ümber saavad aegamööda tekkida erinevad aktiivsema või rahulikuma meeleoluga alad.

Suurim maastikuline muudatus on Ujula abaja avamine merele - eemaldada paremkalda muul, et abaja suuet laiemaks teha ning sellega parandada veevahetust. Veevahetust muudab tõhusamaks ka abajasse loodud ujuv purskkaev, pakkudes lisaks suvel jahutust ja toimides visuaalse tõmbepunktina. Võistlustöö rõhutab lisaväärtusena ka materjalide taaskasutust ning ringlussevõttu ka maastikuarhitektuuris. Eemaldatud pinnasega luuakse lähedusse luited, rannavõrkpalli äärde kividest looduslik piir liiva ja haljastuse vahele, taimed istutatakse ümber. Olemasolev sirge betoonmüür taaskasutatakse ringja raja ehitamisel.

2. Funktsionaalne tsoneerimine ja linnaehituslikud seosed

Asendiplaani lahendus

Tegevuste fookuspunkt Ujula abaja ümber, mis on rannaala keskpunkt. Ringja rajaga tsoneeritakse erinevad tegevused. Rannaala aktiveeritakse erinevat laadi tegevustega, mis pakuvad nii sotsiaalseid ja aktiivseid funktsioone kui ka vaiksemaid ning varjulisemaid olemise kohti.

Tori abaja vasak kaldaäär on kujundatud linnalikuks alaks, lisatud on puid ja pargi funktsioone - piknikuala, lastemänguplats. Säilitatud ja suurendatud on kalameestele mõeldud kaid, selle kõrval olev parkimisplats on muudetud puudega ääristatud pargiväljakuks, kus võimalik näiteks kalaturge korraldada.

Raiekivi sääär on muudetud aktiivseks rannaala tsooniks. Ringja raja äärde on paigutatud noortele mõeldud erinevaid tegevusi - ronimisala, jõulinnak, tänavakorvpall, pumptrack, olemasolev skatepark on samuti siia paigaldatud ja laiendatud. Olemasolev rannahoone teenindab veespordi harrastajaid, kellele saab väliala/terrasse juurde luua rannahoone tagusel alal (nt lauatennise lauad), mis mõtteliselt pikendab spordiparki ja on õhtupäikesele avatud. Uue ehitisena on lisatud rannaklubi koos väliujulaga, mis loob uue kogukonna kohtumispaiga ja fookuspunkti Raiekivi sääre lõpus. Raiekivi sääre tipp on jäetud avaraks ja merele avatuks nagu ka praegu, siin on võimalik suvel üritusi korraldada.

Suvisel hooajal on võimalik ujuvpontoonidel silda mööda kõndida ringjalt ümber Ujuja abaja, avades uusi vaatenurki nii merele, ümbritsevale rannale ja loodusele kui ka linnusele. Talvisel hooajal teisaldatakse ujuvpontoonid kaldale.

Ujula abaja rand on uue rajaga rohkem tzoneeritud. Lisandunud on iluviljapuudega aed skulptuuridega. Lastemänguväljak on laienenud lasterannaks. Ujula abaja paremkaldale on tekitatud madalamad lited intiimsemate kohtade tekkimiseks, kus inimesed saavad tuulevarju päikest võtma minna.

Laadaplatsile on lisatud paviljon, lõkkeplats ja koerte jalutamise aiad.

Kuressaare linnuse territooriumil ei ole suuri muudatusi muinsuskaitsealsetest nõuetest tingituna tehtud. Laululava on uuendatud ja keeratud, et vältida heli pörkumist vastu lossiseina. Uut lava on võimalik kasutada kahte pidi - kas esinejate või publiku paigutamiseks, kui soovitakse suuremat teisaldatavat lava linnusehoovi paigutada. Laululava all säilivad hoiustamisruumid. Lisatakse istumisalad raveliinidele ning vallikraavi servadele vaatega nii linnusele kui merele. Uuendatakse olemasolevaid mänguväljakuid ja lisatakse juurde mitmeid uusi erinevale vanusele, tekitades peredele mitmeid peatuskohti läbi ala liikudes. Lossi ümber saab teha väikelastega mänguväljakute ringi.

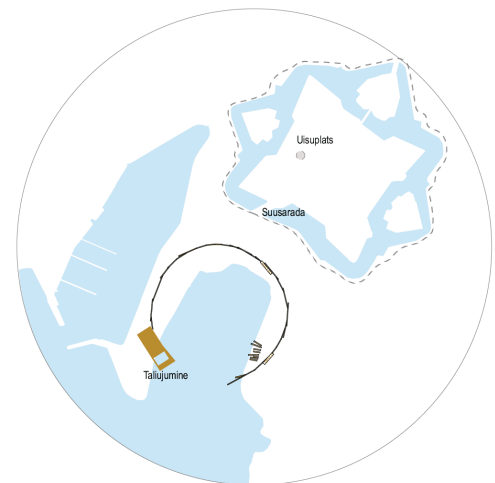

Hooajalisus

Ümber vallikraavi glassii saab luua suusaraja. Linnusehoovis laululava platsil on võimalik rajada uisuväljak.

Taliujumine on populaarsust kogumas, seega külmas vees suplemiseks on võimalusi mitmes kohas: nii rannaklubi juures kui olemasoleva rannahoone juures.

Ujula abaja pontoonidel uus ja säilitatav sild tõstetakse talveks vajadusel kaldale.

Liikumine ja parkimine

Olemasolevad ligipääsuteed on säilitatud. Rannaklubisse pääseb mööda Raiekivi teed. Rannaklubi juurde on ettenähtud uus tagasipöörde plats ning mõned parkimiskohad, sh inva parkimiskoht.

Tori abaja vasaku kalda parkimisplats on muudetud pargialaks. Vajadusel saab platsi siiski ka ajutise parklana kasutusele võtta.

Jalgrattahoidjaid on paigutatud üle rannaala erinevate funktsioonide ja rajatiste juurde.

Ligipääsetavus

Liikumispuudega inimestele on rannaalal ettenähtud kaldteed vetteminekuks. Säilitatud ja laiendatud on invanõuetele vastav kalastuskoht, mida saab ka piknikku tegemiseks kasutada. Invaparkimiskohad on planeeritud mitmesse kohta, rannahoone, rannaklubi ja kalastuskoha kõrvale.

5. Ehitiste kirjeldus

Rannaklubi arhitektuurne idee

Rannaklubi asub endise Saaremaa Merispordi Seltsi hoone asukoha lähiümbruses. Hoone koosneb kahest liigendatud kaldse katusega mahust, mille vahele jääb lõunapäikesele avatud ja tuulevarju pakkuv siseõuelik ala, millest on võimalik edasi poolsaare tippu kõndida. Mõlema hoonemahu katusekalle on lõuna ehk päikese poole, olles energiaefektiivne. Madalama mahu katus moodustab astmestiku, mida saab kasutada tribüünina suviste ürituste korraldamisel ja merele suunatud vaatekohana.

Mõlemad hooned pakuvad kogukondlikuks kasutuseks ruume ning vette pikenev terrass basseiniga mugavat ujumiskohta. Rannaklubi võib olla suuremate ürituste korraldamistel nende staabiks, hõlmates endas erinevaid toetavaid funktsionaalseid ruume. Hoone funktsioon võiks olla kogukonna teenindamiseks ja välja rentimiseks. Ruumid võiksid pakkuda kohta ka laste- ja noortelaagritele.

Esimesel korrusel asub noorteala /mereklubi, mis oleks haridusliku suunaga noortele olemise kohta pakkuv ruum. Suur saal oleks mõeldud kogukonna ürituste, huviringide ja trennide tegemiseks, aga samuti väljarentimiseks ja ürituste korraldamiseks. Teisel korrusel asuvad väljarenditavad seminari- ja tööruum ning stuudio, mida saab ürituste ajal kasutada esinejate paigutamiseks. Madalamas hooneosas paiknevad avalikud WC-d, väliujulat teenindavad ruumid ja saun (ka taliujujatele). Kohvikut või toitlustuskohta hoones ei ole, kuna nii rannahoones kui jahtklubis on toitlustasutus olemas. Siiski on olemas kööginurk ja vajadusel saab hoone ruume ka ümber muuta, et väiksem söögikoht sinna mahuks.

Konstruktiivne lahendus

Hoone põhimahu kandvad osad on puitkonstruktsioonist, astmestiku osa raudbetoonist. Hoone välisviimistluses kasutakse termotöödeldud puitlaudist. Hoone on ilmakaarte suhtes paigutatud nii, et suuremad aknapinnad jäävad põhjakülge, et vähendada jahutusvajadust. Hoone katusel on päikesepaneelid.

6. Haljastuslik lahendus

Haljastuskontseptsioon lähtub töö põhikujundist pesast. Ringjoonest seespool on haljastus rohkem suunatud ja juhindub funktsionaalsusest, ringist väljaspool on metsikumad looduslikud niidualad. Haljastuslahenduse olulisemad märksõnad on ruumiosade isikupära järgimine, uute ruumide loomine, uue ja olemasoleva haljastuse põimimine ning eriilmeliste alade voolavad üleminekud.

Olemasoleva säilitamine

Olemasolevat haljastust säilitatakse nii palju, kui võimalik. Muuli eemaldamisega seoses istutatakse taimed sealt uutesse asukohtadesse, näiteks uutele nn luidetele. Olemasolev rohealade struktuur säilib, aga muutub voolavamaks ja mitmekesisemaks. Looduslik rannaala lõunas on suur väärtus ja seetõttu teeb võistlustöö ettepaneku laiendada ja taastada olemasolevat looduslikku kõrkjatega ala põhja suunda hõlmates enda alla uue osa hetkel mõtestamata murualast, mis hooajaliselt muutub niiskeks niikuinii. Jalutajad suunatakse staadioni poolt rannarajale mööda metallvõrega tõstetud teed.

Uus haljastus

Uushaljastuse eesmärk on luua karmidele ilmastikuoludele avatud aladele ruumilist struktureeritust ja tuule- ning päikesevarju. Praegu valdav enamus murualast on regulaarselt niidetav, mida projektiga suures osas muudetakse poollooduslikuks harvem niidetavaks koosluseks. Tänu sellele väheneb olulisel

hoolduskoormus ja tõuseb ala ökoloogiline väärtus. Haljastuse kasutame Saaremaale omaseid liike: puittaimedest pooppuu, erinevad pihlaka liigid, kadakas, põõsasmاران, must leeder, harilik viirpui; rohttaimedest harilik sinihelmikas, vesihalgas tarn, lubikas, hirsstarn.

Raiekivi poolsaar jaotub haljastuslikult kaheks: pesa piiridest väljapoole jääb rannaniit, sissepoole muruala, mida ilmestavad Saaremaale omased pooppuid. Olemasolevad niidetavad murualad muudame elurikasteks niitudeks, mida vajadusel ürituste korraldamiseks sobivalt ümber kujundada. Pesa sisse jääval alal toetavad puud aktiivse noorteala kasutamist, pakkudes leevendust ilmastikuoludele. Pesast väljaspool säilib rannamaastiku avarus ja lagedus.

Tori abaja läänekaldale pikendame lossipargi vahtraalleed. Tänu sellele pikeneb lossipark mööda Tori abaja läänekallast. Tekib lineaarne park, mis lõpeb kogukonnaplatsiga. Haljasala merepoolisel küljel on muruala, et pakkuda võimalust vee ääres aega veeta. Teisel pool promenaadi on loodusliku ilmega istutusosalad, mis pakuvad elupaiku eri liikidele.

Kogukonnaplatsi perimeetrisse tekib puudest raamistus, kus sulanduvad uued ja olemasolevad puud.

Ujula abaja põhjakaldal võrkpalliplatside taga on skulptuuride park, mis on visuaalseks üleminekuks ranna ja lossipargi vahel. Teerada skulptuuridega lookleb läbi lilleniidu, hajali istutatud madalakasvulised puud loovad meeldiva ülemineku pargist rannaks, samas ei takista vaadet lossile. Rannaalal kasvab vanu õunapuid, seepärast võiks sinna istutada uusi dekoratiivseid eri sorti iluõunapuid.

Ujula abaja idakaldale kujundatud liivaluidetel lisame kõrrelisi ja teisi taimi eemaldatavalt muulilt, et takistada pinnase erosiooni. Teisel pool ringjat teerada laiendame lõunas asuvat rannaroostikku põhja poole. Nii ühendub lõuna pool asuv looduslik märgala sujuvamalt rannaga ja alale tekib mitmekesiseid elupaiku. **Laadaplatsil** vähendame oluliselt niidetava muruala suurust. Üldjoontes praegu valdav enamus murualast on regulaarselt niidetav, mida projektiga suures osas muudetakse poollooduslikuks harvem niidetavaks koosluseks.

HALJASTUS

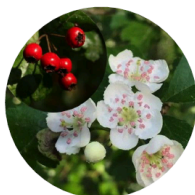
Rannaniidu koostus

Luited

Erinevad ilukõrrelised ja püsikud istutusosaladel

Põõsad ja puud

Iluõunapuud skulptuuride pargis

8. Rajatiste, inventari ja väikevormide lahendus

Alale lisatakse juurde **erinevaid istumiskohti** nii mere ääres kui mujal pargialal lossi ümber, pakkudes vaateid linnusele ja merele.

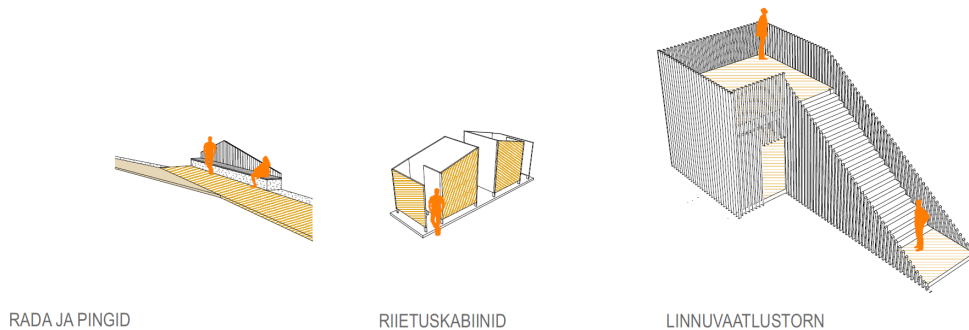
Tori abaja linnapoolsesse otsa sobib mereääre sissejuhatuseks istumiskohtadega peatuspaik - nn **vaba lava** tervitamaks rannaalale saabujaid. Astmestikke ja suuremaid terrasse saab kasutada ka lavana ning tribüüne väikeste kontsertide korraldamiseks. See on koht, kus külastaja saab kesklinna poolt jõudes minna esimesena veele väga lähedale ja isegi selle kohale.

Ringjat rada ääristavad **seljatoega pingid**, mis varjestavad külastajat tuule eest. Raja katendid muutuvad vastavalt funktsioonile ja asukohale. Luuakse uued **lamamistoolid- ja lavatsid**, mis asetuvad ujumisbasseini äärde ning ringi puitterrassi osadele.

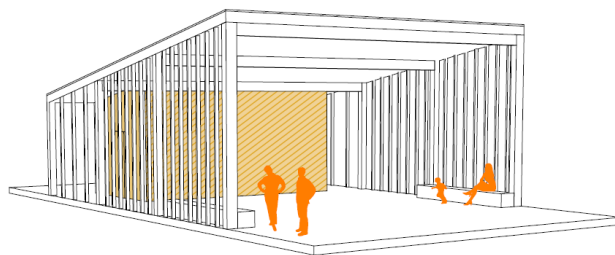

Lisaks nähakse ette uued **pargipingid** linnuse ümber ning **piknikulauad** nii Raiesäärele, kalaturu juurde kui haljasalale Supluse pst ääres. Kalda pst äärde on paigutatud **väiksemad platsid pinkidega**, mis on mõeldud hooajaliste ajutiste funktsioonide ja teenusepakujate jaoks nagu tänavatoit, spordivahendite laenutus jms.

Riietuskabiinid järgivad Rannaklubi vormi ning paiknevad paaris, et korraga saaks rohkem inimesi riietuda. Bellingshauseni mälestusmärgi asemel on mere äärde paigutatud **linnuvaatlustorn**, kust saab ümbrust avastada.

Laadaplatsile serva on paigutatud **paviljon**, mis annab juurde funktsionaalsust - seda saab kasutada lavana või selle all korraldada vabaõhu-sünnipäevi, väiksemaid koosviibimisi, teha joogat jne. Seal asuvad avalikud WC-d ja elektritoite kohad ürituste korraldamiseks.

PAVILJON

Valgustus

Valgustite puhul tuleks arvestada ökoloogilisi protsesse arvestava valgustusega, mille värvsus ja valgustustihedus on muutuvad vastavalt kellaaajale, st et öörežiimil muutub valgus oluliselt soojemaks ja hämaramaks, dekoratiivse omadusega valgustus (sh fassaadivalgustus) lülitub üldse välja.

Valgustus lahendab nii käiguteede, platside kui ka linnuse ja raveliinide esiletoomise. Valgustus tsoneerib ja samas loob meeleolu. Alal on mitmed välja valgustatud rajatised (paviljon, rannaklubi, linnutorn), mis ka pimedal ajal toimivad maamärkidena, mille vahel liikuda. Pargiteeledele lisatakse postivalgusteid. Ringja raja äärde pakub projekt luua madalad pollartüüpi valgustid, selle külastajale välja valgustades, ent mitte selle looduslikku olustikku häirides. Nii ringil kui poolsaare tipus võiks meeleoluks panna peidetud valgustiprofiilid pinkide alla. Spordipark vajab mitme suunatava valgustiga valgustiposte. Lossi ja raveliinidele tuleks koostada eraldi valgustusdisainerit kaasav arhitektuurse valgustuse projekt.

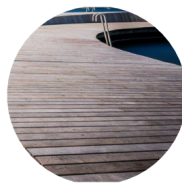
Materjalid

Ringjas tee on planeeritud kergesti hooldatavast struktuursest betoonist, mis on laiemates peatuspaikades või niisketil aladel kombineeritud puiduga.

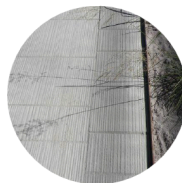
Rannaklubi, selle terrassi ning ujumisbasseini juures on kasutatud heledat termotöödeldud puitu.

Planeeritud alal on eelistatud looduslikku, vihmavee läbiimbumist võimaldavaid materjale, nagu sõelmetee, hakkepuit looduslikel mängualadel ning metallrest-tee rannaniidul. Rannabarjäär on loodud randa piiritlevatest maakividest, taaskasutades olemasolevat ringja tee loomisel.

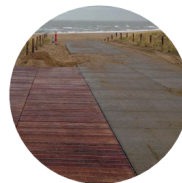
KATENDID JA MUUD
MATERJALID

Hele laudis,
termotöödeldud puit

Betoon, struktuurne

Betoon ja puidu kooslus

Metallrest-tee rannaniidul

Sõelmetee

Maakivid
rannabarjääriks

Hakkepuit looduslikel
mängualadel